

DİL ARAŞTIRMALARI

Journal of Language Studies

Yıl: 15, Dönem: 2021/Güz, Sayı: 29

ISSN 1307-7821 | e-ISSN 2757-8003

YAYIN DEĞERLENDİRME
Review**Mançuca Nişan Şaman Hikâyesi**Özalan, Uluhan (2021). *Mançuca Nişan Şaman Hikâyesi (Giriş-Şekil Bilgisi-Çeviri-Metin-Sözlük)*.

Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü. 220 s., ISBN: 978-975-456-160-9

Mustafa Selçuk Dilsiz

Yüksek Lisans Öğrencisi, İnönü Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı , Malatya / Türkiye

e-posta mustafaselcukdilsiz@gmail.com

orcid 0000-0003-2559-7942

Atıf

Citation

Dilsiz, Mustafa Selçuk (2021). Mançuca Nişan Şaman Hikâyesi.

Dil Araştırmaları, 29: 249-256.**Başvuru**

Submitted

02.07.2021

Revizyon

Revised

20.09.2021

Kabul

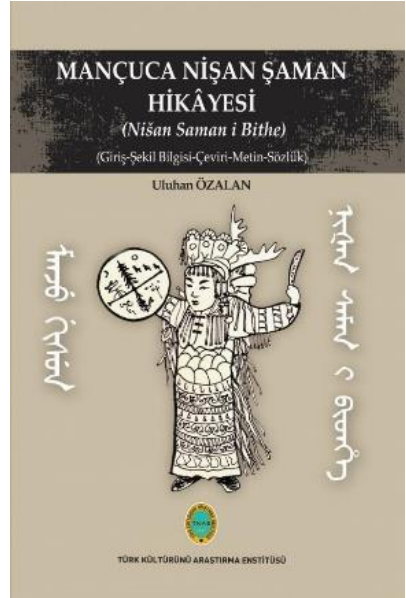
Accepted

05.10.2021

Çevrimiçi Yayın

Published Online

30.11.2021

Mançuca, Tunguz dil grubunun bir koludur. Mançu belgeleri 1599 ve 1632’de düzenlenen alfabe ile başlar. Bunlardan en eskisi XVII. yüzyıla aittir. (Tuna 1992: 16). Tanıtacağımız bu kitapta bir Mançu kadın şamanı olan Nişan Şaman’ın varlıklı bir adamın genç yaşta ölen oğlunun ruhunu geri getirmek ve onu diriltmek için yeraltına inmesini ve orada yaşadığı maceraları anlatır. Bu hikâye Çince, Korece, Japonca,

İngilizce, Almanca, Macarca, İspanyolca gibi dillere çevrilmiştir. Uluhan Özalan'ın titiz çalışmasıyla eser Türkçeye de kazandırılmıştır.

Eser, Giriş, Şekil Bilgisi, Çeviri, Metin, Sözlük olmak üzere toplam beş bölümden oluşmaktadır. Eserin bölümlerine geçmeden önce Nişan Şaman Hikâyesi [Nişan Saman i Bithe] adlı eserin Türkiye'de Mançuca ile ilgili yapılmış ilk çalışma olduğunu belirtmek gerekir. Özalan'ın, Moğol ve Tunguz dilleri ile ilgili yeterli araştırma yapılmadığını ve Altay Dil Teorisi'nin Türkiye'de "bilinen olmaktan çok" "inanılan" bir teori olduğunu belirtmesi önemlidir.

Eserin giriş bölümünde Mançular ve Mançuca hakkında bilgi verilmiştir. Mançuların, bugün adlarıyla anılan topraklar olan Mançurya'dan 17.yüzyılda yayılarak o dönemde Çin'i yöneten Ming Hanedanı'na (1368-1644) son veren ve bunun yerine Çin'i yöneten son hanedan olan Çing hanedanını (1644-1911) kuran Tunguz topluluğu olduğu ifade edilmiştir.

Mançuların ataları 'Cürçen'lerdir. Cürçenlerin kurduğu Cin hanedanlığının (1115-1234) Moğollar tarafından yıkılmasından sonra Çin'de ve Mançurya'nın güneyinde kalan Cürçenler Çinlileşerek kimliklerini kaybetmişlerdir. Bazı Cürçen toplulukları ise Kuzeydoğu Çin'de ve Mançurya'da dağınık hâlde yaşamaktadır. Nurhaci, dağınık halde yaşayan Cürçen topluluklarını bir araya getirmiştir (s.3). Nurhaci'nin oğlu Hong Taici yönetiminde Cürçenlerin güçlenmeye devam ettiği, bu topluluğa 1635 yılından itibaren Mançu (Man. Manju) denilmeye başlandığı belirtilmiştir. Hong Taici'nin yönettiği topluluğun adını Mançu olarak değiştirmesinin sebepleri dile getirilmiştir. Ardından Mançu adının kökeni ile ilgili görüşlere değinen Özalan, Manju kelimesinin Ana Tunguzca "büyük ırmak" anlamına gelen **Mangu* kelimesinden gelmiş olabileceğini söyler (s. 4).

Mançucanın korunmasına yönelik çalışmalara yer veren Özalan bu çabaların yetersiz olduğunu, 19. yüzyılın başlarında Pekin'de ve Çin'deki diğer Mançu garnizonlarında Mançucanın neredeyse tamamen ortadan kalktığını, Mançucanın sadece ana vatani olan Mançurya'da yaşadığını kaydetmiştir. Mançucayla yakın bir diyalekt olan Sibecenin çoğunluğu Doğu Türkistan'da olmak üzere konuşulmaya devam ettiği belirtilir.

Mançucanın Tunguz Dilleri Arasındaki Yeri alt başlığında, Tunguz dil ailesine bağlı olan Mançucanın ve bu dille yakın olduğu kabul edilen Cürçence ve Sibecenin diğer Tunguz dillerinden önemli bazı farklılıklar gösterdiği belirtilir. Bu farklardan biri hâl sistemindeki farklılıktır. Mançucada hâl kategorisindeki şekiller diğer Tunguz dillerine göre daha azdır.

Tunguz dil ailesinin sınıflandırılmasında Menges, İkegami, Doerfer, Janhunen gibi önemli bilim adamlarının görüşlerine yer verilmiştir. Bu görüşlerden sonra Mançucanın hem kendi içinde yaşanan bazı gelişmelerden hem de tarihsel süreçte komşu olduğu dillerin etkisiyle ortaya çıkan bazı farklılıklardan dolayı, Tunguz dilleri içinde ayrı bir konumda ele alındığı kaydedilmiştir. Cin ve Ming hanedanları döneminde konuşulan Cürçence ile Mançucanın aynı dilin tarihsel süreçte birbirinin devamı olan kolları olduğunun bazı araştırmacılar tarafından kabul edildiği, bazı araştırmacılar tarafından ise kabul edilmediği ifade edilmiştir.

Kiyose, Cürçence ve Mançucanın tarihsel süreçte birbirinin devamı olmadığını dile getirir. Kiyose'nin bu görüşlerinden birine örnek olarak on birden yirmiye kadar olan sayıların iki dilde farklı olmasını gösterebiliriz:

Cürçence	Mançuca
Amşo	juwan emu “on bir”
Nilxun	juwan niggun “on altı” vb. (s. 7)

Mançuca Nişan Şaman Hikâyesi alt başlığında, bu hikâyenin ilk olarak 1961 yılında Rus araştırmacı Maria Petrovna Volkova tarafından yayımlandığını belirten Özalan, Nişan Şaman Hikâyesi'nin yazılı kayıtlarının Grebenschikov tarafından bulunduğunu yazar. Grebenschikov eserin üç nüshasını bulmayı başarmıştır. Bu üç nüshadan sonra çeşitli nüshaların bulunduğu belirtilmiştir. Hikâyede, mekânının Moğolistan'ın doğusu, Çin'in kuzeydoğusu, bugünkü Kore'nin kuzeybatısında kalan bölge olabileceği ifade edilmiştir. Hikâyede geçen, Baldu Bayan isimli yüksek mevki sahibi ve varlıklı bir kişinin tek oğlu vardır. Baldu Bayan'ın oğlunun gittiği bir av esnasında ölmesi üzerine şamanlık yetenekleriyle ünü yayılmış bir kadın şamanın (Nişan Şaman) bu çocuğun ruhunu getirmek için ölümler diyarına gitmesi ve burada yaşanan olaylar anlatılır. Bu alt başlıkta hikâyenin kısa bir özeti de verilmiştir. Mançuların ağırlıklı olarak Şamanizm'e bağlı oldukları, bunun yanında Budizm ve Taoizm'e de ilgi gösterdikleri kaydedilmiştir. Bundan dolayı bu metin içerisinde Budizm ve Taoizm'e ait öğeler de vardır.

Eserin birinci bölümü “*Şekil Bilgisi*”dir. Çalışmada Mançuca kelime türleri isim ve fiil kategorileri olmak üzere iki başlıkta ele alınmıştır. İsim kategorisinde, çokluk, hâl ekleri, zamir, sıfat, zarf, edat, bağlaç, ünlem, soru, isim yapımı gibi alt başlıklar vardır.

Mançucada çokluk kategorisinin bir ek kullanılmadan da gösterilebildiği belirtilmiştir. Mançucadaki hâl ekleri örnekleriyle birlikte açıklanmıştır.

Zamirler alt başlığında “*muse*” zamiri dışındaki zamirlerin hâl ekleri ile çekiminde birtakım düzensizlikler görüldüğü ifade edilmiş ve diğer zamirlere yer verilmiştir.

Sıfat alt başlığında sıfatların sınıflandırılmasının Mançucada görülmediğini ifade eden Özalan, Türkçe ile karşılaştırma yapılabilmesi için Türk dil bilgisi kategorisine göre verildiğini yazar.

Zarflar alt başlığında Mançucada zarfların, edatlar gibi çekimlenmeyen bir kategori olduğu belirtilmiş ve zarf türleri açıklanmıştır.

Edat alt başlığında edatların çekimlenmeyen bir kategori olduğu ve iki isim arasında veya bir isim ve fiil arasında ilişki kurduğu belirtilmiştir. Özalan, Nişan Şaman Hikâyesi'nde tespit edilen edatları belirtmiştir. Bunlar içerisinde dikkat çeken *baru* “doğru” edatıdır. Boo-i baru “Eve doğru”. Bu edat eski Türkçede yön eki eki olan *-gArU* ekiyle benzerlik göstermesi dikkat çekicidir. Ardından Mançucadaki edatlar ile ilgili bilgi verilmiştir.

Bu edatlara örnek olarak “şurdeme” edatı verilebilir. Özalan bu edatın, metin içinde kullanımına örnek olarak *dehi hunio muke be dere şurdeme dula-fi* “Kırk kova suyu burnunun çevresine döküp” cümlesini göstermiştir (s. 47).

Bağlaç alt başlığında ise Mançucanın eski dönemlerinde bağlaç kategorisi olmayabileceği belirtilmiştir. Nişan Şaman Hikâyesinde tespit edilebilen bağlaçların daha çok “cümle başı edatları” olduğu söylenmiştir. Ardından metin içinde tespit edilen bağlaçlara yer verilmiştir. Bu bağlaçlardan bazıları *damu* “ama”, *eici* “yoksa” *geli* “de/da, ayrıca”dir.

Ünlem alt başlığı altında ise metinde geçen tek ünlemin “*ni*” ünlemi olduğunu belirten Özalan, Gorelova’nın aslında soru eki olan bu unsurun bazı durumlarda ünlem olarak kullanıldığı görüşüne yer verir.

Soru alt başlığı altında ise metinde sadece “*o*” soru ekinin kullanıldığı ifade edilmiş ve *mim-be aitubu-me gama-ci ehe-o* “Beni geri götürerek yanına alsan kötü mü?” örneği verilmiştir.

İsim Yapımı alt başlığında ise isimden isim yapım ekleri ve fiilden isim yapım eklerine yer verilmiş, metin içinden örneklerle açıklanmıştır. Örneğin *-ngge/-ngga* isimden isim yapma eki *gebu* “ad” sözcüğüne gelerek *gebungge* “adlı” ismi türetilmiştir. Ayrıca bu ekin adlaştırmacı alt başlığında sıfat-fiil eklerinin olumlu ve olumsuz şekillerinden sonra gelerek Türk dil bilgisindeki adlaşmış sıfat kategorisini oluşturduğu belirtilmiş ve örnekleriyle açıklanmıştır.

Şekil bilgisinin ikinci önemli başlığı olan fiil başlığı; zaman kategorisi, kip kategorisi, yardımcı fiil kategorisi, ek-fiil kategorisi, fiilimsi kategorisi, soru, olumsuzluk, kuvvetlendirme, fiil yapımı alt başlıklarından oluşmaktadır.

Zaman Kategorisi alt başlığında *-mbi* ekinin Mançucada geniş zamanı, şimdiki zamanı veya gelecek zamanı karşılayabileceği ifade edilmiş ve kullanıldığı zamanlar ile ilgili örnekler verilmiştir. *Ere-ci ele gebu tuci-mbi kai* “Bundan sonra daha da ünün yayılacaktır” cümlesinde geniş zaman fonksiyonunda kullanılmıştır. Olumsuz çekimlerde ise *-mbi* ekinin kullanılmadığını belirten Özalan, bunun yerine *-r* ekinin aynı işlevi gördüğünü belirtir.

He/-he/-ho, -ka/-ke/-ko şekillerinin Mançucada geçmiş zamanı gösterme işlevine sahip olduğu dile getirilmiş ve örnekleriyle açıklanmıştır. Ayrıca Mançucadaki *-habi/-hebi/-hobi, -kabi/-kebi/-kobi* eklerinin Türkçe dil bilgisindeki “hikâye birleşik zaman” kategorisine denk geldiği belirtilmiş ve metin içinden örneklerle açıklanmıştır. Mançucada gelecek zaman ekinin de *-ra/-re/-ro* olduğu ifade edilmiş ve örnekler verilmiştir. *Bi sin-de ala-ra* “Ben sana söyleyeceğim” örneğinde olduğu gibi.

Kip Kategorisi alt başlığında ise emir eki için herhangi bir kip eki olmadığı, olumsuz emirlerin *-ra/-re/-ro* ekli fiille birlikte *ume* olumsuzluk edatı ile ifade edildiği belirtilmiştir. Kip kategorisinin alt başlığı olan “İstek Kipi” bölümünde *-kini* morfeminin istek bildirme işlevine değinilmiş ve metin içinden örnekler ile açıklanmıştır. Meselâ, *mederi gese arki be omi-kini* “Deniz gibi içkiyi içsin”. Bir diğer istek bildirme kipinin ise *-rao/-reo* olduğunu belirten Özalan, ekin *-ra/-re* gelecek zaman eki ve *-o* soru ekinden meydana geldiğini yazar. Bir diğer istek bildirme işlevli ekin ise *-ki* eki olduğu ve ekin hangi istek işleviyle kullanıldığı belirtilmiştir. Mançucada bu istek kiplerinden başka bir de *se-* “de-, söyle-” fiilinin yardımcı fiil olarak kullanıldığı yapıların istek ifade edilebileceği belirtilmiştir.

Yardımcı Fiil Kategorisi alt başlığında Mançucada görünüş, kılınış ve kiplik gibi bazı işlevleri yerine getiren yardımcı fiiller kategorisi üzerinde ayrıntılı çalışma yapılması gerektiği vurgulanmış ve yardımcı fiil ekleri örnekleriyle açıklanmıştır. Bu eklerden metinde tespit edilenlerin bazılarının *-ki se-*, *-me bi-*, *-ci o-*, *-me mute-*, *-ci aca-* olduğu belirtilmiştir. Bu ekler fonksiyonları ile birlikte açıklanmış ve metin içinden örneklerle desteklenmiştir.

Ek-Fiil Kategorisi alt başlığında Mançucuda ek-fiil işlevini *bi-* ve *o-* eklerinin yerine getirdiği belirtilmiştir. Ayrıca ek-fiilin Ø morfemle de temsil edilebileceği vurgulanır. Ek fiilin olumsuzu için ise *akū* ve *waka* kullanılır.

Fiilimsi Kategorisi ise kendi içerisinde isim-fiiller, sıfat-fiiller ve zarf-fiiller olarak üç gruba ayrılmıştır. Ekler işlevleriyle birlikte açıklanmış ve örneklerle desteklenmiştir. Gorelova'nın Mançucada isim-fiil grubundan bahsetmediği, sıfat-fiil eklerinin bazı durumlarda fiil ismi olarak tercüme edilebileceği görüşüne yer verilmiştir. Özalan, isim-fiil grubunu sıfat-fiillerle şeklen ortaklık gösterdiği için isim-fiil kategorisinde değerlendirdiğini belirtir. Mançucada isim fiil ekleri *-ra/-re/-ro*'dur.

Sıfat-Fiiller alt başlığında sıfat-fiil ekleri işlevleriyle birlikte açıklanmış ve örneklerle desteklenmiştir. Mançucadaki bazı sıfat-fiiller şunlardır: *-ha/-he-ho*, *-ka/-ke/-ko*; *-ra/-re/-r*'dir. Bu sıfat-fiillerin kullanımına örnek olarak, *akşabu-ha nure* "ekşimiş şarap" ve *aika ba-de sa-ra mangga saman bi-ci* "eğer bir yerde bildiğin becerikli bir şaman varsa" cümlelerini gösterebiliriz.

Zarf-fiiller fiilimsi grupları içerisinde en geniş yere sahip gruptur. Özalan bu durumun sebebini yan cümle ve temel cümlelerin Mançucada sıklıkla birbirine zarf-fiil ekleriyle bağlanmasıyla açıklar.

Bu alt başlıkta zarf-fiil ekleri verilmiş ve eklerin işlevleri örnekleriyle açıklanmıştır. Mançucadaki bazı zarf-fiiller şunlardır: *-me*; *-fi* zarf-fiili, eklediği fiilin cümledeki diğer fiil(ler)den önce gerçekleştiğini/gerçekleşeceğini gösterir. Bu bakımdan Eski Türkçe *-p* zarf-fiil ekine paralel bir işlevi olduğu belirtilmiştir. Bir diğer zarf-fiil eki *-ci*'dir. Bu zarf-fiil eki Mançucada şart işleviyle kullanılmasına ek olarak Türkçedeki *-IncA* zarf-fiil ekine paralel bir işlevi yerine getirdiği belirtilir. Bir başka zarf-fiil eki *-hai/-hei/-hoi*'dir. Diğer zarf-fiiller de işlevleriyle beraber açıklanmıştır.

Fiil alt başlığında bir diğer başlığımız "Soru" başlığıdır. Metinde geçen soru eklerine değinilmiş ve bu soru ekleri örnekleriyle açıklanmıştır.

Olumsuzluk alt başlığında Mançucada olumsuzluk işleviyle kullanılan *akū* morfeminin kendisinden önce gelen unsura genellikle bitişik yazıldığından bahsedilmiştir. Ayrıca olumsuz emir cümlelerinde *"-ra/-re/-ro"* ekli fiilden önce *"ume"* unsurunun olumsuzluk edatı işlevi gördüğü ifade edilmiş ve metin içinden örneklerle açıklanmıştır. Bir diğer olumsuzluk edatı *"unde"* nin ise *"-ra/-re/-ro"* ekli fiilden sonra geldiği belirtilmiştir. *Kuvvetlendirme* alt başlığında metinde geçen *"kai"*, *"inu"* ve *"dabala"* gibi kuvvetlendirme unsurları örnekleriyle beraber açıklanmıştır.

Fiil Yapımı başlığı; fiil gövdeleri, isimden isim fiil yapma ekleri ve fiilden isim yapma ekleri olarak üç bölüme ayrılmıştır. *Fiil Gövdeleri* alt başlığında, Mançucada

fiil gövdelerinin tek ünlü ve çift ünlülü olarak bulunduğu belirtilmiş ve örnekleriyle açıklanmıştır: *da-* “yakmak”, *ji-* “gelmek” *gai-* “almak” gibi.

İsimden Fiil Yapma Ekleri alt başlığında metinde tespit edilen isimden fiil yapma eklerine yer verilmiş ve örneklerle açıklanmıştır. Bu eklerden birisi Türkçe dil bilgisinde de sıklıkla kullanılan *-la/-le* (Man. *-lo*) ekidir. *Abala-* “avlanmak” (*aba* “av”), *dorolo-* “saygı göstermek” (doro “töre, adalet, gelenek”) örnekleri verilmiştir. *Fiilden Fiil Yapma Ekleri* alt başlığında ise ekler verilmiş ve örneklerle açıklanmıştır.

Eserin ikinci bölümü çeviri bölümüdür. Bu bölümde metnin çevirisi verilmiş ve gerekli görülen yerler dipnotlarla açıklanmıştır. Bu bölümde hikâyenin genel örgüsü tanıtılmaya çalışılacaktır. Önemli görülen dipnotlara da değinilecektir.

Eski Ming Hanedanı zamanında Lolo köyünde yaşayan Baldu Bayan adında ünlü bir kişi olduğu belirtilir. Baldu Bayan elli yaşında iken bir oğlunun dünyaya geldiği ve bu oğlunun da adının Sergudai Fiyanggo olduğu belirtilir. Bu adın anlamının da Mançucada “en küçük” anlamına geldiği ifade edilmiştir. Daha sonra kahramanın av hazırlıkları, av sırasında yaşadıkları ve ölümü anlatılmıştır. Ailesinin, ölüm haberini alması üzerine yapılan hazırlıklardan bahsedilmiştir. Yaşlı bir adamın, Yuwan Wai’nin yanına geldiği ve ona oğlunu geri getirebilmesi için bir şaman bulmasını söylediği anlatılır. Yuan Wai’nin bu şamanı bulmak için çıktığı yolculuk anlatılmıştır. Daha sonra Baldu Bayan’ın, Nişan Şamanı ikna süreci anlatılır. Ayrıca dipnotlarda Mançu dili ve kültürüyle ilgili önemli bilgiler de verilmektedir. Mesela, Mançuca “*Enduri*”nin, Mançu Şamanizm’inde koruyucu kutsal ruh olduğu belirtilmiştir. *Misun* “fasulye ezmesi” sözcüğünün alıntı olduğu, Çince den geçen su ve Moğolcadan geçen – *sun/-sün* eklerinin anolojiyi yoluyla Mançucada miso>misun değişikliği ile oluştuğu kaydedilmiştir.

Tunguz topluluklarının kültürleriyle de ilgili bilgiler verilmiştir. Tunguz topluluklarında ölen kişilerin ruhlarını geri getirmek için ölümler/ruhlar dünyasına yolculuğa çıkan kişinin yanına bir horoz aldığı belirtilmiştir.

Hikâyenin devamında Şaman ve yardımcısının yolculukları için yaptıkları hazırlıklar anlatılmıştır. Daha sonra Nişan Şaman’ın ölümler dünyasına yolculuğundan bahsedilmiştir. Bu yolculuk sırasında Baldu Bayan’ın Omasi Mama’yı ziyareti de anlatılmıştır. Omasi Mama ise Mançuların inancına göre canlılara ruh verendir. Doğan bir çocuk canını ve nefesini (*ergen*) anne ve babasından, ruhunu ise Omasi Mama’dan aldığı belirtilmiştir. Daha sonra Baldu Bayan’ın oğlu Sergudai Fiyanggo’nun getirilişi anlatılır.

Eserin üçüncü bölümü ise metin bölümüdür. Yazar çalışmanın metin bölümünde Nowak ve Durrant’ın “*The Tale of the Nişan Shamaness*” başlıklı kitapta verdikleri metni esas aldığını belirtir. Çalışmanın bu bölümünde sadece metin verilmemiş, aynı zamanda morfemlerin satır altı Mançuca ve Türkçe denklikleri de gösterilmiştir. Özel adlar satır altında Mançucadaki şekilleriyle gösterilmiştir. Metinde yanlış yazılan sözcüklerin olduğunu belirten Özalan, yazım yanlışları olarak değerlendirilen sözcüklerin metin içinde aynı şekilde bırakıldığını, bu kelimelerin ölçünlü dildeki şekilleri ve yanlış yazılan kelimelerin dipnotta gösterildiğini belirtir. (s.2). Metinden seçilen bazı örnekler şöyledir:

- (1) Julge i ming gurun forgon de. Emu lolo se-re gaşa bi-he.
Eski İLG ming hanedan devir BUL bir lolo de SFE köy var ol-GEÇ
- (10) aha ainu ala-r-akū damu songgo-mbi songgo-ro de baita waji-mbi-.
Köle neden anlat AOR OLMS sadece agla –AOR ağla-İFE VST iş bitir-AOR- SOR
- (20) Uji-he se-me ara koro
Büyüt-GEÇ de-ZFE ara koro
Algin donji-fi ara koro
ün duy- ZFE ara koro
- (30) ergen ba-ha erin-de enduri wecen be onngo-ro-o
Can getir-SFE zaman-BUL koruyucu ruh yardımcı ruh BEL unut-AOR-SOR
- (40) şurdeme tuwa-ci umai doo-re ba-kū
Çevreye bak-ZFE hiç geç-SFE yer-yok
- (50) si emu sain niyalma bi-he-ni
Sen bir iyi kişi EF-GEÇ-ÜNLM
- (65) Denikun denikun sin-i kira mangga be
Denikun denikun sen-İLG ceset güç BEL

Denikun denikun ebere-bu-me tuwa-ki
Denikun denikun azal-ETR-ZFE YF-İST
- (79) geli yabu-me goidahakū doholo laihi dogūn de isinji-fi
Sonra yürü-ZFE çok geçmeden aksak laihi kayak YÖN var-GEÇ
- (91) ju-se omosi jalan jalan wesihun hafan jiha menggun ambula bayan wenjeshūn o-hobi
Çocuk-Çok torun nesil nesil yüce görevli para gümüş çok zengin varlıklı ol-GEÇ

Çalışmanın dördüncü bölümünde ise sözlük ve kaynakça yer almaktadır. Bu bölümden örnek birkaç sözcük şu şekildedir:

Aba: av
Aşsa-: titretmek, sarsmak, sallamak
Baya-: varlıklı olmak, zengin olmak
Bayan: varlıklı, zengin
Bi: ben
Cai: çay
Dacun: keskin, sivri
Du-: vurmak
Dule-: geçmek
Eme: anne
Eye-: akmak
Fodo-: nefes nefese kalmak

Ge: ağabey
Hoton: şehir
İlga-: fark etmek **Je-:** yemek **Kundule-:** saygı göstermek
Mafa: ata,baba, yaşlı adam
Na: yer,dünya
o-: olmak
Pusa: bodhisattva
sa-: 1. Bilmek 2. Anlamak
Şun: 1. Güneş 2. Gün
Tala-: saçmak
Uba: bura, burası
We: kim
Yo-: yola çıkmak, gitmek

Eser, Mançu dili ve kùltürü hakkında önemli bilgiler sunması ve Mançuça ile ilgili Türkiye’de yapılan ilk çalışma bakımından büyük öneme sahiptir. Eser, bu alanda yapılacak olan çalışmalara da örnek teşkil edecektir.

Kaynakça

- TUNA, Osman Nedim (1992). “Altay Dilleri Teorisi”. *Türk Dünyası El Kitabı*. C. II, Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü, 7-58.
- ÖZALAN, Uluhan (2021). *Mançuca Nişan şaman Hikâyesi*. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü.